

Beslutsunderlag M
Styrelsen 2020-06-09
Diarienummer 0065/20

Handläggare: Peter Berggren, bolagsansvarig
Telefon: 031-368 54 56
E-post: peter.berggren@gshab.goteborg.se

Yttrande över Business Region Göteborg AB:s hemställan till kommunfullmäktige gällande elektrifierat transportsystem

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

1. Hemställan från Business Region Göteborg AB till kommunfullmäktige, gällande elektrifierat transportsystem, antecknas utan eget ställningstagande
2. Ärendet översänds till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

Sammanfattning

Business Region Göteborg AB (nedan BRG) fick av kommunfullmäktige, i budget för 2020, ett uppdrag att **”samordna stadens samlade insatser för omställning till ett elektrifierat transportsystem i samverkan med berörda nämnder och styrelser samt i nära samverkan med näringsliv och regionala aktörer”**.

Uppdraget är en viktig delinsats för att nå målet om ett fossilfritt transportsystem i Göteborg till 2030, och bedömdes därför väsentligt nog att särskilt nämnas som ett uppdrag även i det nyligen reviderade ägardirektivet för bolaget, kommunfullmäktige 14 maj 2020 §13, med **”BRG ska samordna stadens samlade insatser för omställning till ett elektrifierat transportsystem”**.

På BRGs styrelsemöte 18 maj 2020 beslutades om att hemställa till kommunfullmäktige om ytterligare förtydligande kring ovanstående uppdrag gällande två frågeställningar:

- Att nuvarande samordningsuppdrag inkluderar framtagande av en elektrifieringsplan med årlig revidering av insatser och aktiviteter
- Att nuvarande uppdrag inkluderar internationella samarbeten med strategiskt viktiga städer och regioner

Gällande frågeställningen kring internationella samarbeten ser Göteborgs Stadshus AB (nedan Stadshus AB) att uppdraget redan idag är tydligt, då följande skrivning är formulerad i BRGs ägardirektiv:

- **”BRG ska på övergripande nivå svara för relevant omvärldsbevakning, och ska samverka i detta med motsvarande organisationer på regional, nationell och internationell nivå”**.

Kring frågeställningen gällande framtagande av en elektrifieringsplan ser Stadshus AB ett oklart behov av en särskild plan.

I dagsläget driver BRG sitt samordningsuppdrag genom en tät samverkan med berörda förvaltningar och bolag. Dels genom en strategisk referensgrupp, direktörsgruppen, dels genom praktisk arbete inom relevanta frågeställningar med arbetsgrupper. Dock beskriver inte BRG motsvarande samverkan med näringsliv och nationella, beslutande aktörer, på likartat sätt.

Stadshus AB ser ett behov av att BRG, inom redan givna uppdrag, utarbetar en mål- och gapanalys, där det beskrivs vilka leveranser, och när, som krävs av berörda aktörer för att nå de långsiktiga målen mot 2030.

När detta är genomfört, är det möjligt att beskriva de olika eventuella brister och gap som olika aktörer kan behöva hantera – och i detta kan eventuella behov av investeringar inom Göteborgs kommun identifieras gällande både elektrifiering och andra insatser.

I det läge där BRG behöver ha vägledning och stöd i detta arbetet finns givetvis redan idag den strategiska referensgruppen, direktörsgruppen, tillgänglig men även BRGs ägardialog med Stadshus AB i september och ordinarie dialog / återrapportering kring kommunfullmäktiges uppdrag.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Göteborgs Stadshus AB har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Göteborgs Stadshus AB har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Göteborgs Stadshus AB har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bilagor

1. BRGs styrelseärende 18 maj 2020 ”Hemställan om komplettering av BRGs uppdrag att samordna stadens samlade insatser för omställning till ett elektrifierat transportsystem” inkl. bilagor

Ärendet

Föreliggande ärende är ett yttrande från Stadshus AB över hemställan från Business Region Göteborg AB till kommunfullmäktige gällande elektrifierat transportsystem.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Elektrifiering av fordonsflottan står inför en större marknadsintroduktion, inte minst på grund av EU:s utsläppskrav för nya fordon. Marknadsintroduktionen sker inom flera segment såsom personbilar, bussar och tunga fordon.

En elektrifiering av transportsystemet ökar möjligheten att möta klimatmålen samt de samhällsutmaningar som följer av ökad urbanisering och transporters miljöpåverkan, runt om i världen och så även i vår stad och region.

Av ovanstående skäl har BRG tilldelats flera strategiska uppdrag / insatser inom området, under de senaste sex månaderna:

- Av kommunfullmäktige, i budget för 2020, ett uppdrag att **”samordna stadens samlade insatser för omställning till ett elektrifierat transportsystem i samverkan med berörda nämnder och styrelser samt i nära samverkan med näringsliv och regionala aktörer”**.
- Särskilt uppdrag i det nyligen reviderade ägardirektivet för bolaget, kommunfullmäktige 14 maj 2020 §13, med **”BRG ska samordna stadens samlade insatser för omställning till ett elektrifierat transportsystem”**.

På BRGs styrelsemöte 18 maj 2020 beslutades om att hemställa till kommunfullmäktige om ytterligare förtydligade kring ovanstående uppdrag gällande två frågeställningar:

- Att nuvarande samordningsuppdrag inkluderar framtagande av en elektrifieringsplan med årlig revidering av insatser och aktiviteter
- Att nuvarande uppdrag inkluderar internationella samarbeten med strategiskt viktiga städer och regioner

Genomförda utredningar

Redan under 2018 tog BRG fram en utredning, enligt uppdrag i kommunfullmäktiges budget 2018, över ”hur Göteborg Stad kan dra nytta av den snabba utvecklingen med avseende på automatisering, digitalisering och elektrifiering inom transportsektorn”.

Rapporten lämnade bland annat följande rekommendationer, baserade på omvärldsbevakning och ett stort antal intervjuer:

- att Göteborg Stad utformar en tydlig vision, målsättning och handlingsplan som stödjer omställningen för elektrifiering inom fordons- och transportsektorn
- att Göteborg Stad säkerställer att styrdokument avseende trafik, miljö och klimat, stadsutveckling och näringsliv stödjer varandra och stödjer teknikutvecklingen inom fordons- och transportsektorn och inte leder till målkonflikt
- att Göteborg Stad utvecklar tvärfunktionell samverkan mellan förvaltningar och bolag för synergieffekter och förbättrat samarbete

I pågående uppdrag har BRG tagit utgångspunkt i ovan föreslagna rekommendationer och startat en strategisk referensgrupp, direktörsgruppen, för ett antal möten.

På mötena har uppdragets framdrift diskuterats, förvaltningar och bolag har redovisat pågående uppdrag som har bäring mot BRGs uppdrag, pågående projekt/studier har redovisats och omvärldsbild med utgångspunkt i näringslivets utmaningar, den globala konkurrensen och hur omvärlden ställer om inom elektrifieringsområdet har presenterats.

Det finns ett flertal befintliga uppdrag lagda på nämnder och bolag som relaterar till BRGs uppdrag gällande elektrifierat transportsystem.

Under hösten 2019 genomförde BRG, tillsammans med ett antal förvaltningar och bolag, en fördjupad studie avseende elektrifiering av transportsystemet. Studiens slutsatser och förslag på fortsatt arbete kommer att lyftas in i BRGs uppdrag.

Avsikten med studien var att:

- Skapa en bild av pågående arbete inom staden avseende elektrifiering
- Skapa en gemensam bild inom staden vad elektrifiering av fordonsflottan innebär
- Skapa medvetenhet bland förvaltningar och bolag om vad som behöver göras för att uppnå målet om ett fossilfritt transportsystem till 2030 där elektrifiering visar vägen
- Studien ska fungera som ett arbetsmaterial för det fortsatta arbetet med BRGs uppdrag.

Studien innehåller tre delar, omvärldsbevakning, stadens arbete för övergång till ett fossilfritt transportsystem 2030 samt slutsatser och förslag på fortsatt arbete.

Ovanstående rapporter finns som bilagor till detta ärende.

Nästa steg

BRG bedömer att det krävs ett förtydligande i uppdraget för att Göteborg stad ska kunna växla upp de olika uppdrag som ligger på olika nämnder, samt för att skapa en tydlighet kring vad staden vill i frågan och kunna bidra till en regional uppskalning.

BRG anser därför att befintligt samordningsuppdrag bör kompletteras med uppdraget att tillsammans med berörda nämnder och bolag ta fram en långsiktig elektrifieringsplan för Göteborg Stad som sträcker sig 2030 samt även innefatta internationella samarbeten.

Gällande frågeställningen kring internationella samarbeten ser Stadshus AB att uppdraget redan idag är tydligt, då följande skrivning är formulerad i BRGs ägardirektiv:

- ”BRG ska på övergripande nivå svara för relevant omvärldsbevakning, och ska samverka i detta med motsvarande organisationer på regional, nationell och internationell nivå”.

Kring frågeställningen gällande framtagande av en elektrifieringsplan ser Stadshus AB ett oklart behov av en särskild plan.

I dagsläget driver BRG sitt samordningsuppdrag genom en tät samverkan med berörda förvaltningar och bolag. Dels genom en strategisk referensgrupp, direktörgruppen, dels genom praktisk arbete inom relevanta frågeställningar med arbetsgrupper.

Dock beskriver inte BRG motsvarande samverkan med näringsliv och nationella, beslutande aktörer, på likartat sätt.

Stadshus AB ser ett behov av att BRG, inom redan givna uppdrag, utarbetar en mål- och gapanalys, där det beskrivs vilka leveranser, och när, som krävs av berörda aktörer för att nå de långsiktiga målen mot 2030.

I den analysen behöver det förtydligas roller och ansvar gällande, minst:

- Berörda kommunala förvaltningar och bolag
- Regionala aktörer, primärt Västra Götaland och Halland
- Statliga beslut och insatser
- Näringslivets investeringar och insatser

Det finns ett antal skäl till detta, några exempel är:

- I de länder som lyckats med en snabb tillväxt av elektrifierade fordon, till exempel Norge, drivs tillväxten av stora nationella subventioner
- Dagens behov av kraftigt ökad tillgång till laddinfrastruktur är oklar, volymerna är fortfarande relativt små och i många fall sker laddning av personbilar i hemmiljö eller ute hos företag, inom tung trafik krävs en stor samordning inom respektive sektor
- Den tekniska utvecklingen är snabb, och det är väsentligt att balansera offentliga investeringar med pågående utveckling inom till exempel batteriutveckling, laddteknologier, vätgas / bränslecellsfordon och andra lösningar

När mål- och gapanalysen, inom befintligt uppdrag, är utarbetad är det möjligt att beskriva de olika eventuella brister och insatser som olika aktörer kan behöva hantera – och i detta kan eventuella behov av investeringar inom Göteborgs kommun identifieras gällande både elektrifiering och andra insatser.

I det läge där BRG behöver ha vägledning och stöd, inom Göteborgs Stad, i detta arbete finns givetvis redan idag den strategiska referensgruppen, direktörsgruppen, tillgänglig men även BRGs ägardialog med Stadshus AB i september och ordinarie dialog / återrapportering kring kommunfullmäktiges uppdrag.

Sammanfattande bedömning

Styrelsen föreslås anteckna BRGs hemställan utan eget ställningstagande, men bifogar de reflektioner kring frågeställningen som ärendet beskriver.

Eva Hessman

Vd, Göteborgs Stadshus AB

Beslut om komplettering av BRGs uppdrag att samordna stadens samlade insatser för omställning till ett elektrifierat transportsystem.

§ 33

Beslut

Per Österström föredrog ärendet.

Styrelsen beslutade att:

1. Hemställa till kommunfullmäktige i Göteborgs stad för beslut om
Att nuvarande samordningsuppdrag inkluderar framtagande av en elektrifieringsplan med årlig revidering av insatser och aktiviteter.
Att nuvarande uppdrag inkluderar internationella samarbeten med strategiskt viktiga städer och regioner.
2. Besluten i denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

Ett underlag för föredragningen bilägges protokollet.

Protokollsutdrag skickas till

Göteborgs Stadshus AB

Rätt utdraget intygas:

.....

Jessica Nilsson
VD-assistent
Business Region Göteborg AB

Avdelning/funktion	Dokumenttyp
Business Region Göteborg/Kluster & Innovation	Tjänsteutlåtande
Datum - Upprättad	Datum - Senast uppdaterad
2020-05-07	2020-05-11

Tjänsteutlåtande

Beslut om komplettering av BRGs uppdrag att samordna stadens samlade insatser för omställning till ett elektrifierat transportsystem

ÄRENDET

Business Region Göteborg har av Kommunfullmäktige i budget för 2020 fått i uppdrag att *samordna stadens samlade insatser för omställning till ett elektrifierat transportsystem i samverkan med berörda nämnder och styrelser samt i nära samverkan med näringsliv och regionala aktörer.*

Uppdraget är en viktig del för att nå målet om ett fossilfritt transportsystem i Göteborg till 2030. För att Göteborg stad ska kunna växla upp de olika uppdrag som ligger på olika nämnder och bolag och för att kunna bidra till en regional uppskalning, bedömer Business Region Göteborg att en gemensam elektrifieringsplan behöver tas fram. Elektrifieringsplanen bör innehålla följande insatsområden, stadsutveckling, elförsörjning, laddinfrastruktur, stadens fordonsflotta, utförda och inköpta inrikestransporter samt näringsliv. Såväl samordningsuppdraget som framtagande och implementering av en elektrifieringsplan är ett långsiktigt arbete.

Styrelsen för Business Region Göteborg föreslås besluta om:

Att:

1. Hemställa till Kommunfullmäktige i Göteborg Stad för beslut om
 - Att nuvarande samordningsuppdrag inkluderar framtagande av en elektrifieringsplan med årlig revidering av insatser och aktiviteter.
 - Att nuvarande uppdrag inkluderar internationella samarbeten med strategiskt viktiga städer och regioner.
2. Besluten i denna paragraf förklaras omedelbart justerat.

.....
Patrik Andersson
VD

1.1. BAKGRUND

Elektrifiering av fordonsflottan står inför en större marknadsintroduktion inte minst på grund av EU's utsläppskrav för nya fordon. Marknadsintroduktionen sker inom flera segment såsom personbilar, bussar och tunga fordon (lastbilar, sopbilar, arbetsmaskiner, båtar etc.)

För Göteborg stad är det gynnsamt med en övergång till elektrifierade transporter. Elektrifiering av transportsystemet ökar möjligheten att möta klimatmålen och de samhällsutmaningar som följer av ökad urbanisering och transporters miljöpåverkan runt om i världen, så även i vår stad och region.

Teknikutvecklingen ställer dock stora krav på stadsplanering, energiförsörjning, planering och utbyggnad av ladd infrastruktur, dvs laddplatser, depåer och hubbar som motsvarar boende, besökare, turism och näringslivets transport- och reseflöden.

Elektrifieringen är en av de största strukturomvandlingarna under de närmsta åren för näringslivet, inte minst för fortsatt konkurrenskraft för det Västsvenska fordonsklustret. Genom att samarbeta kan offentliga aktörer, näringsliv och akademi tillsammans profilera Göteborg och Göteborgsregionen som en spjutspetsregion när det gäller framtidens mobilitetslösningar och elektrifiering, vilket i sin tur gagnar för trygga strategiska investeringar, etableringar och satsningar i forskning och utveckling.

En tydlig kommunicerad viljeriktning, satsningar på en utbyggd laddinfrastruktur och elektrifierade fordonsflottor har visat sig avgörande i betydelsen om omställning mot ett fossilfritt transportsystem och för framtida investeringar från näringslivet (International Transport for Clean Transportation).

1.2. SAMMANFATTNING AV LÄGESRAPPORT

Genomförande

Arbetet med att genomföra uppdraget påbörjades omgående i januari 2020.

Då uppdraget är långsiktigt bygger BRG en organisation för genomförande och har tillsatt uppdragsansvarig, projektledare inom olika delar av transportsystemet samt kommunikator för att genomföra uppdraget. En processledare med funktion att arbeta mot det breda näringslivet är under rekrytering.

Uppdragets framdrift och genomförande avrapporteras regelbundet till grupp bestående av direktörer/VD från förvaltningar och bolag som berörs av elektrifieringsuppdraget.

Samverkan inom staden

I uppdrag har BRG tagit utgångspunkt i rekommendationer från utredning (uppdrag i KF Budget 2018) över "hur Göteborg Stad kan dra nytta av den snabba utvecklingen med avseende på automatisering, digitalisering och elektrifiering inom transportsektorn". (Rapport slutrapporterad i BRGs styrelse i dec.18).

BRG har samlat direktörer och VD:ar från stadens förvaltningar och bolag som i sin verksamhet berörs av uppdragets inriktning för samtal och diskussion kring uppdragets framdrift diskuterats, pågående uppdrag som har bäring mot BRGs uppdrag och omvärldsbild med utgångspunkt i näringslivets utmaningar, den globala konkurrensen och hur omvärlden ställer om inom elektrifieringsområdet.

Under hösten 2019 genomförde BRG tillsammans med ett antal förvaltningar och bolag en studie avseende elektrifiering av transportsystemet. Studien innehåller tre delar, omvärldsbevakning,

stadens arbete för övergång till ett fossilfritt transportsystem 2030 samt slutsatser och förslag på fortsatt arbete.

Studien identifierar 16 områden där det finns behov av insatser och fortsatt arbete och dessa ligger till grund för det fortsatta operativa arbetet.

Samverkan med näringsliv och regionala aktörer

Samverkan med näringslivet och regionala aktörer sker dels genom strategiska samtal för samsyn kring utveckling och målbild avseende ett elektrifierat transportsystem i Västra Götaland.

Samverkan innefattar även gemensamt påverkansarbete på nationell nivå gentemot riksdag och regering avseende exempelvis infrastrukturutbyggnad och finansieringslösningar.

I det strategiska samarbetet ingår bl.a. AB Volvo, Volvo Cars, Västra Götalandsregionen och GR.

Samverkan sker även inom ramen för test- och demonstrationsmiljöer där staden har en lång tradition av samarbete med näringslivet, inte minst genom initiativet ElectricCity.

Samverkan inom elektrifiering innehåller dock fler initiativ där BRG och Staden samverkar med näringslivet och regionala aktörer, exempelvis projekten RegionEl och Utsläppsfria bygg- och arbetsplatser.

Nästa steg

Arbetet med elektrifieringsuppdraget löper i stort enligt plan och det finns ett engagemang bland förvaltningar och bolag samt till stor del en samsyn inom Staden när det gäller insatser för att elektrifiera transportsystemet.

BRG bedömer dock att det krävs ett förtydligande i uppdraget för att Göteborg stad ska kunna växla upp de olika uppdrag som ligger på olika nämnder, samt för att skapa en tydlighet kring vad staden vill i frågan och kunna bidra till en regional uppskalning, behöver Staden ta fram en gemensam elektrifieringsplan. Elektrifieringsplanen kommer innehålla följande insatsområden, stadsutveckling, elförsörjning, laddinfrastruktur, stadens fordonsflotta, utförda och inköpta inrikestransporter samt näringsliv.

BRG anser därför att befintligt samordningsuppdrag bör kompletteras med uppdraget att tillsammans med berörda nämnder och bolag ta fram en långsiktig elektrifieringsplan för Göteborg Stad som sträcker sig 2030.

Uppdraget bör även innefatta internationella samarbeten där Göteborg Stad kan knyta viktiga kontakter med strategiskt viktiga regioner internationellt för gemensamt utbyte och utveckling inom elektrifieringsområdet. Tex med andra städer/regioner i Europa som har starka fordonskluster såsom Stuttgart/Baden-Württemberg, Lyon/Rhone-Alpes men även Shanghai – Hangzhou och Kalifornien. BRG har med samtliga aktiva kontakter och kunskapsutbyten och det Västsvenska fordonsklustret är starkt kopplade till dessa städer och regioner.

Framtagandet av en elektrifieringsplan för Staden knyter tydligt an till BRGs nuvarande uppdrag. Därför bör ansvaret för uppdraget att ta fram en elektrifieringsplan tilldelas BRG. Planens ska utgå från Stadens Miljö- och klimatprogram samt Näringslivsstrategiska programmet och kompletteras med indikatorer och aktivitetsplan.

Nuvarande uppdrag avser elektrifiering, men Staden kommer sannolikt även behöva ta fram planer för andra drivmedel såsom exempelvis vätgas.

1.3. BEDÖMNING UR EKONOMISK DIMENSION

Arbetet sker för närvarande inom befintlig budgetram i samtliga nämnder och styrelser. Samtidigt har de ekonomiska konsekvenserna för det kortsiktiga målet om att stadens fordonsflotta ska vara fossilfri 2023 beräknats av Göteborg Stads Leasing. Eventuella ekonomiska konsekvenser av investeringar och åtgärder som föreslås i den årligen uppdaterade aktivitetsplanen lyfts i ordinarie budgetprocess för styrelser och nämnder.

1.4. BEDÖMNING UR EKOLOGISK DIMENSION

Ärendet som sådant behandlar miljö- och klimatperspektivet.

1.5. BEDÖMNING UR SOCIAL DIMENSION

En väl utbyggd laddinfrastruktur i Göteborg innebär en ökad tillgänglighet till hållbara transporter såväl med kollektivtrafik, taxi som privata fordon samt andra transportslag för boende och besökare.

1.6. BILAGA

1.6.1. Lägesrapport för information

Lägesrapport

18 maj 2020

BUSINESS REGION GÖTEBORG AB

Besöksadress: Norra Hamngatan 14, Postadress: Box 11119, 404 23 Göteborg
Telefon växel: 031-367 61 00, www.businessregiongoteborg.se

BUSINESS REGION GÖTEBORG – EN DEL AV GÖTEBORGS STAD I SAMARBETE MED REGIONEN

**BUSINESS REGION
GÖTEBORG**

Innehållsförteckning

1.	UPPDRAG	3
2.	BAKGRUND	3
3.	GENOMFÖRANDE	3
4.	SAMORDNING INOM STADEN	3
5.	SAMVERKAN MED NÄRINGSLIV OCH REGIONALA AKTÖRER	6
6.	NÄSTA STEG	7
7.	BILAGOR	8
	7.1. Studie avseende elektrifiering av transportsystemet	8

1. Uppdrag

Business Region Göteborg har av Kommunfullmäktige i budget för 2020 fått i uppdrag att, *samordna stadens samlade insatser för omställning till ett elektrifierat transportsystem i samverkan med berörda nämnder och styrelser samt i nära samverkan med näringsliv och regionala aktörer.* Uppdraget ska i enlighet med budget vara slutfört senast 2020-12-31.

2. Bakgrund

Elektrifiering av fordonsflottan står inför en större marknadsintroduktion inte minst på grund av EU's utsläppskrav för nya fordon. Marknadsintroduktionen sker inom flera segment såsom personbilar, bussar och tunga fordon (lastbilar, sopbilar, arbetsmaskiner, båtar etc.)

För Göteborg stad är det gynnsamt med en övergång till elektrifierade transporter. Elektrifiering av transportsystemet ökar möjligheten att möta klimatmålen och de samhällsutmaningar som följer av ökad urbanisering och transporters miljöpåverkan runt om i världen, så även i vår stad och region.

Teknikutvecklingen ställer stora krav på stadsplanering, energiförsörjning, planering och utbyggnad av laddinfrastruktur, dvs laddplatser, depåer och hubbar som motsvarar boende, besökare, turism och näringslivets transport- och resflöden.

Genom att samarbeta kan offentliga aktörer, näringsliv och akademi tillsammans profilera Göteborg och Göteborgsregionen som en spjutspetsregion när det gäller framtidens mobilitetslösningar och elektrifiering, vilket i sin tur gagnar för trygga strategiska investeringar, etableringar och satsningar i forskning och utveckling.

Forskning visar att investeringar i en välutbyggd laddinfrastruktur i storstäder och upphandling av elektrifierade fordon påskyndar omställningen av ett elektrifierat transportsystem i samhället i stort.

En tydlig kommunicerad viljeriktning, satsningar på en utbyggd laddinfrastruktur och elektrifierade fordonsflottor har visat sig avgörande i betydelsen om omställning mot ett fossilfritt transportsystem och för framtida investeringar från näringslivet (International Transport for Clean Transportation).

3. Genomförande

Arbetet med att genomföra uppdraget påbörjades omgående i januari 2020.

På BRG genomförs uppdraget av medarbetare på avdelningen Kluster & Innovation.

BRG har tillsatt uppdragsansvarig (processledare med funktion att arbeta mot det breda näringslivet är under rekrytering), projektledare inom olika delar av transportsystemet samt kommunikatör för att genomföra uppdraget.

Uppdragets framdrift och genomförande avrapporteras regelbundet till grupp bestående av direktörer/VD från förvaltningar och bolag som berörs av elektrifieringsuppdraget.

För operativ framdrift har en arbetsgrupp bestående av förvaltningar/bolag skapats.

4. Samordning inom staden

BRG tog under 2018 fram en utredning (uppdrag i KF Budget 2018) över "hur Göteborg Stad kan dra nytta av den snabba utvecklingen med avseende på automatisering, digitalisering och elektrifiering inom transportsektorn". (Rapport slutrapporterad i BRGs styrelse i dec.18). Rapporten lämnade bl.a. följande rekommendationer baserade på omvärldsbevakning och

närmare 40 intervjuer med aktörer från näringsliv, akademi, myndigheter samt förvaltningar och bolag inom Göteborgs Stad genomförda under 2018.

- att Göteborg Stad utformar en tydlig vision, målsättning och handlingsplan som stödjer omställningen för elektrifiering inom fordons- och transportsektorn.
- att Göteborg Stad säkerställer att styrdokument avseende trafik, miljö och klimat, stadsutveckling och näringsliv stödjer varandra och stödjer teknikutvecklingen inom fordons- och transportsektorn och inte leder till målkonflikt.
- att Göteborg Stad utvecklar tvärfunktionell samverkan mellan förvaltningar och bolag för synergieffekter och förbättrat samarbete.

I nuvarande uppdrag har BRG tagit utgångspunkt i ovan föreslagna rekommendationer och samlat i huvudsak direktörer och VDar från förvaltningar och bolag inom staden som i sin verksamhet berörs av uppdragets inriktning, dvs elektrifiering av transportsystemet.

Följande förvaltningar och bolag deltar till dags dato i arbetet:

- Business Region Göteborg
- Framtiden
- GREFAB
- Göteborg & Co
- Göteborgs Energi
- Göteborgs Hamn
- Göteborgs Spårvägar
- Göteborg Stads Brysselkontor
- Göteborgs Stads Leasing
- Inköp- och upphandlingsförvaltningen
- Miljöförvaltningen
- Parkeringsbolaget
- Park- och naturförvaltningen
- Renova
- Stadsbyggnadskontoret
- Stadsledningskontoret
- Trafikkontoret
- Älvstranden

Under 2019 genomfördes 5 möten och under 2020 har 2 möten genomförts i "direktörs/VDgruppen".

På mötena har uppdragets framdrift diskuterats, förvaltningar och bolag har redovisat pågående uppdrag som har bäring mot BRGs uppdrag, pågående projekt/studier har redovisats och omvärldsbild med utgångspunkt i näringslivets utmaningar, den globala konkurrensen och hur omvärlden ställer om inom elektrifieringsområdet har presenterats.

Det finns ett flertal befintliga uppdrag lagda på nämnder och bolag som dockar an till omställningen till ett elektrifierat transportsystem och som vi inom ramen för uppdraget har att förhålla oss till.

Nedan följer några exempel på uppdrag:

- Trafikkontoret ska verka för att fler eldrivna bussar och hybridbussar i Göteborg med målet att kollektivtrafiken på sikt ska vara helt elektrifierad. (Mål och inriktningsdokument 2019)
- Trafikkontoret ska medverka, i samverkan med BRG och andra relevanta aktörer, till att det tas fram en strategi för trafikinnovationer med syfte att säkerställa att Göteborgs Stad ligger i

framkant i den omvälvande utveckling som sker inom fordonssektorn när det gäller elektrifiering, automatisering och digitalisering. (TN Budget 2019)

- Göteborgs Stads Parkerings AB får i uppdrag att, tillsammans med berörda nämnder och bolagsstyrelser, samordna arbetet med laddinfrastruktur, ansvara för strategisk utveckling av laddinfrastruktur för stadens verksamheters fordon och fastställa en rekommenderad avskrivningstid för stadens verksamheters laddinfrastruktur.
- Göteborgs Stads Leasing AB och trafiknämnden får i uppdrag att, innan utgången av 2020, ta fram förslag till styrande dokument att ersätta befintliga styrdokument på miljöfordonsområdet samt revidera dokument för trafiksäkerhet i enlighet med stadsledningskontoret tjänsteutlåtande och att fortsätta arbeta i enlighet med kategoriplan för lätta fordon.
- Inköps- och upphandlingsnämnden får i uppdrag att stötta stadens alla nämnder och bolag att göra upphandlingar och inköp på ett sådant sätt så att vi påskyndar omställningen till fossilfria transporter.
- Stadens kommunala bostadsbolag, Göteborg Energi AB och Göteborg Stads parkering AB får i uppdrag att underlätta en snabb omställning för fossilfria fordon och fossilfritt resande. Det innefattar t.ex. goda möjligheter till laddning för fordon, och att använda och parkera cyklar och lastcyklar.

Under hösten 2019 genomförde BRG tillsammans med ett antal förvaltningar och bolag en studie avseende elektrifiering av transportsystemet. Studiens slutsatser och förslag på fortsatt arbete kommer att lyftas in i BRGs uppdrag, se bilaga 1.

Avsikten med studien var att:

- Skapa en bild av pågående arbete inom staden avseende elektrifiering.
- Skapa en gemensam bild inom staden vad elektrifiering av fordonsflottan innebär.
- Skapa medvetenhet bland förvaltningar och bolag om vad som behöver göras för att uppnå målet om ett fossilfritt transportsystem till 2030 där elektrifiering visar vägen.
- Studien ska fungera som ett arbetsmaterial för det fortsatta arbetet med BRGs uppdrag.

Studien innehåller tre delar, omvärldsbevakning, stadens arbete för övergång till ett fossilfritt transportsystem 2030 samt slutsatser och förslag på fortsatt arbete.

I studiens slutsatser framgår att trenden mot elektrifiering är tydlig.

För att fordonsflottan ska kunna minska sin klimatpåverkan är elektrifiering i kombination med fossilfri elproduktion en nyckelkomponent. Den tekniska utvecklingen är snabb och kostnader för fordon och batterier sjunker. Dessa fordon kommer att kräva utbyggd infrastruktur för batteriladdning både hos ägarnas anläggningar eller hem, men också i anslutning till verksamheter och på publika platser.

I studien framgår också att de olika fordonsgrupperna har olika "ekosystem".

Behov och metoder för laddning av batterifordon skiljer sig mellan de olika fordonstyperna, både vad avser tekniska lösningar, tillgänglighet och infrastruktur. Personbilar som används av privatpersoner har ofta kortare dagliga körsträckor, laddas vid bostaden, arbetsplatser eller tillfälliga parkeringsplatser, medan bussar kör sina rutter och laddas på ändhållplatser eller i depåer. Möjligheten till samutnyttjande är därför begränsat annat än vad avser infrastruktur för elinstallationer i vissa fall. Därför får studiens slutsatser delas upp och riktas mot respektive fordonsslag.

Studien identifierar 16 områden där det finns behov av insatser och således fortsatt arbete.

Nedan följer exempel på föreslagna insatser:

- Genomföra utredning avseende utbyggnad, finansiering och drift av laddinfrastruktur i allmännyttans bostadsbestånd.
Ansvar: Framtiden, Parkeringsbolaget, Göteborg Energi
- Samordna stadens arbete med ansökningar avseende laddinfrastruktur, till Klimatklivet, EU eller andra finansieringsformer, utifrån ett systemperspektiv, i syfte att uppnå högre nyttoeffekt, såväl ekonomisk som miljömässig.
Ansvar: Parkeringsbolaget, Miljöförvaltningen, Stadsbyggnadskontoret, Trafikkontoret, Framtiden, Göteborgs stads leasing, Göteborg energi, Business Region Göteborg
- Utredda behovet av förstärkt laddinfrastruktur för besökare, exempelvis för evenemang och turistdestinationer, hotellnäring kopplat till målet om fördubblad turism till 2030.
Ansvar: Göteborg & Co, Parkeringsbolaget, Göteborg Energi, Business Region Göteborg
- Identifiera avgörande frågor som utvecklar översiktsplanering så att Göteborgs stadsutveckling tar höjd för ett elektrifierat transportsystem.
Ansvar: Stadsbyggnadskontoret, Trafikkontoret, Fastighetskontoret, Göteborg Energi
- Analysera behovet av laddinfrastruktur och strategiska noder i Göteborgsregionen tillsammans med GR och kranskommunerna.
Ansvar: Business Region Göteborg, Trafikkontoret, Stadsbyggnadskontoret, Fastighetskontoret.
- Kartlägga sjöfartsnäringens behov kopplat mot elektrifiering.
Ansvar: Business Region Göteborg, Göteborg Energi

Som framgår ovan berör insatserna ofta ett flertal förvaltningar och bolag. För samordning och framdrift av insatserna har en arbetsgrupp bildats. BRG processleder arbetet i arbetsgruppen och förvaltningar och bolag som berörs har tillsatt personal i gruppen. Arbetsgruppen har regelbundna möten och rapporterar framdriften till "direktörs/VD grupperingen.

5. Samverkan med näringsliv och regionala aktörer

Samverkan med näringslivet och regionala aktörer sker dels genom strategiska samtal för samsyn kring utveckling och målbild avseende ett elektrifierat transportsystem i Västra Götaland.

Samverkan innefattar även gemensamt påverkansarbete på nationell nivå gentemot riksdag och regering avseende exempelvis infrastrukturutbyggnad och finansieringslösningar.

I det strategiska samarbetet ingår bl.a. AB Volvo, Volvo Cars, Västra Götalandsregionen och GR.

Samverkan sker även inom ramen för test- och demonstrationsmiljöer där staden har en lång tradition av samarbete med näringslivet, inte minst genom initiativet ElectricCity. ElectricCity utgör en viktig plattform för test- och demonstration av elektrifierade lösningar för flera transportslag och kan sedan vara en del av uppskalningen.

Samverkan inom elektrifiering innehåller dock fler initiativ och nedan beskrivs några där BRG och Staden samverkar med näringslivet och regionala aktörer.

RegionEl

Projektet RegionEl är ett projekt/förstudie som syftar till att öka hastigheten i omställningen, skapa bra förutsättningar för snabb adoption av elektrifierade fordon genom att kraftsamla i regionen, utreda och finna synergier mellan ladd-infrastruktur för olika fordonsslag. Godstrafikens elektrifiering liksom nya mobilitetstjänster inom persontransporter är

avhängigt av en systematisk utbyggnad av stationär ladd-infrastruktur (privat, semipublik och publik) vid depåer, av och pålastningslägen, mobilitetshubbar mm. Parter i projektet är AB Volvo, Business Region Göteborg, Chalmers, Göteborg Energi Nät AB, Lindholmen Science Park, RISE, Sweco Energy, Vattenfall, Volvo Cars och Västra Götalandsregionen.

Utsläppsfria byggarbetsplatser

Projektet ska mynna ut i rekommendationer för hur offentliga aktörer kan formulera sina upphandlingskrav, vid upphandling av bygg och anläggningsentreprenader så att bygg och anläggningsplatserna blir utsläppsfria. Med utsläppsfria menas bygg- och anläggningsplats där arbetsmaskinerna inom området är huvudsakligen elektriska eller vätgasdrivna.

Hela projektet pågår under perioden juni 2019-oktober 2020 och utgörs av totalt 4 arbetspaket. Det övergripande målet är att påskynda bygg och anläggningssektorns omställning till utsläppsfria arbetsmaskiner, genom att använda upphandling i enlighet med lagen om offentlig upphandling (LOU) som styrmedel.

6. Nästa steg

Arbetet med elektrifieringsuppdraget löper i stort enligt plan och det finns ett engagemang bland förvaltningar och bolag samt till stor del en samsyn inom Staden när det gäller insatser för att elektrifiera transportsystemet.

BRG bedömer dock att det krävs ett förtydligande i uppdraget för att nå måluppfyllelse om ett elektrifierat transportsystem som en del i målet om fossilfritt transportsystem i Göteborg till 2030. För att Göteborg stad ska kunna växla upp de olika uppdrag som ligger på olika nämnder, samt för att skapa en tydlighet kring vad staden vill i frågan och kunna bidra till en regional uppskalning, behöver Staden ta fram en gemensam elektrifieringsplan. Elektrifieringsplanen kommer innehålla följande insatsområden, stadsutveckling, elförsörjning, laddinfrastruktur, stadens fordonsflotta, utförda och inköpta inrikestransporter samt näringsliv.

Detta framgår också i stadens budget för 2020 under kapitlet Näringsliv, där det står skrivet att staden behöver utforma en elektrifieringsplan i bred samverkan med berörda nämnder och styrelser och att planen behöver innefatta en tydlig vision, målsättning, samt förslag som stödjer och banar väg för den omställning som fordon- och transportsektorn står inför.

För att skapa en elektrifieringsplan krävs en bred samverkan då frågan spänner över ett stort antal bolags och förvaltningars ordinarie uppdrag. För att hantera detta krävs en central samordning som har till uppgift att driva frågan på tvären för att få framdrift samt skapar samverkan med näringslivet och andra samhällsaktörer. På så vis kan vi få till en mer systematisk och effektiv omställning.

BRGs nuvarande samordningsuppdrag avser 2020. Såväl samordningsuppdraget som framtagande och implementering av en elektrifieringsplan är ett långsiktigt arbete. BRGs bedömning är att elektrifieringsplanens aktiviteter kommer att behövas uppdateras årligen för att vara aktuella och gå i takt med den snabba teknologi- och marknadsutveckling som sker i vår omvärld.

Således bör samordningsuppdraget och en långsiktig elektrifieringsplan sträcka sig till 2030 då Staden har som målsättning att transportsystemet ska vara fossilfritt. Planens aktiviteter rekommenderas uppdateras årligen för att vara aktuell givet utvecklingen i omvärlden.

BRG anser därför att befintligt samordningsuppdrag bör förlängas och kompletteras med uppdraget att tillsammans med berörda nämnder och bolag ta fram en långsiktig elektrifieringsplan för Göteborg Stad som sträcker sig 2030.

Uppdraget bör även innefatta internationella samarbeten där Göteborg Stad kan knyta viktiga kontakter med strategiskt viktiga regioner internationellt för gemensamt utbyte och utveckling inom elektrifieringsområdet. Tex med andra städer/regioner i Europa som har starka fordonskluster såsom Stuttgart/Baden-Württemberg, Lyon/Rhone-Alpes men även Shanghai – Hangzhou och Kalifornien. BRG har med samtliga aktiva kontakter och kunskapsutbyten och det Västsvenska fordonsklustret är starkt kopplade till dessa städer och regioner.

Framtagandet av en elektrifieringsplan för Staden knyter tydligt an till BRGs nuvarande uppdrag. Därför bör ansvaret för uppdraget att ta fram en elektrifieringsplan tilldelas BRG. Planens ska utgå från Stadens Miljö- och klimatprogram samt Näringslivsstrategiska programmet och kompletteras med indikatorer och aktivitetsplan.

Nuvarande uppdrag avser elektrifiering, men Staden kommer sannolikt även behöva ta fram planer för andra drivmedel såsom exempelvis vätgas.

7. Bilagor

7.1. STUDIE AVSEENDE ELEKTRIFIERING AV TRANSPORTSYSTEMET

BUSINESS REGION
GÖTEBORG

BUSINESS REGION GÖTEBORG AB

Besöksadress: Norra Hamngatan 14, Postadress: Box 11119, 404 23 Göteborg

Telefon växel: 031-367 61 00, www.businessregiongoteborg.se

BUSINESS REGION GÖTEBORG – EN DEL AV GÖTEBORGS STAD I SAMARBETE MED REGIONEN